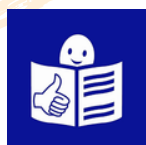

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE

ŠPANJOLSKE PRIČE

GRAD LAGANA
ZA ČITANJE

Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost - TRACE

ŠPANJOLSKE PRIČE

Knjiga za učenike koji ne mogu koristiti standardni (crni) tisak (učenici s disleksijom, ADHD/ADD sindromom, učenici s poteškoćama u govorno-jezičnoj komunikaciji, s motoričkim poteškoćama uslijed kojeg ne mogu držati knjigu, ili rukovati njome, ili pomicati oči u mjeri u kojoj bi im to omogućilo čitanje te učenici nacionalnih manjina kojima hrvatski nije materinji jezik i učenici imigranti) prilagođena po principima *građe lagane za čitanje*.

Partneri

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Hrvatska

Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja, kritičkog mišljenja i filozofije u praksi Mala filozofija, Hrvatska

Osnovna škola Josip Pupačić, Hrvatska

Sveučilište u Peloponezu, Grčka

Udruga Kreativne ideje, Latvija

Euroarapska fondacija za visoko obrazovanje, Španjolska

Zahvale

Zahvaljujemo učenicima, učiteljima i knjižničarima koji su sudjelovali na radionicama koje smo provodili u okviru projekta Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE.

Copyright

Materijali su dostupni pod licencijom Creative Commons
Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-NC-SA)

Erasmus+

Ovaj projekt je ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije.

Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sadržaj

Redovnik i lasica	str. 4
Putnik i zlatar	str. 11
Kalif, pastir i sreća	str. 21

Redovnik i lasica

Sljedećeg dana kralj Dabšelim zapovijedi Bidpaiju

da mu ispriča priču o čovjeku

koji je pokazivao previše žurbe

i naglosti u svojem ponašanju.

Filozof započne na sljedeći način:

Čovjek koji ne provjeri sve nego donosi nepromišljene odluke

moći će se pokajati za svoju ludost

tek kada bude prekasno.

Dao je primjer vjerskog čovjeka koji je usmrtio lasicu

ni ne znajući da je ubio svojeg dobročinitelja.

„Kako se to dogodilo?“ upitao je vladar.

Postoji priča, nastavio je filozof,

o vjerskom čovjeku koji je živio u zemlji Georgiani.

Imao je ženu kojoj je bio privržen,

i s kojom je dugi niz godina bio u braku.

Nisu imali djece.

Napokon, njegova je žena iznenada zatrudnjela
i muž je u sreći zahvalio sudbini na darežljivosti .
Molio je nebo da mu da sina i to je rekao svojoj ženi.
„Raduj se sa mnom, jer sam siguran da ćemo dobiti sina,
koji će biti utjeha i radost naših života.
Za njegovo obrazovanje nećemo štedjeti truda ni novca.“
No žena je prekorila muža
što se bavi predviđanjem budućnosti.
Podsjetila ga je što se dogodilo vjerskom čovjeku
koji je prolio med i ulje na svoju glavu.
Ispričala mu je ovu bajku.
Vjerski čovjek je svaki dan dobio od trgovca
nešto ulja i meda
i kada bi pojeo koliko je htio,
ostatak bi stavio u ćup koji je objesio u kutu sobe.
Nadao se da će ga jednog dana napuniti.
I dok se jednog dana odmarao na kauču sa štapom u ruci,

a iznad glave mu je visio ćup,
razmišljao je o visokoj cijeni ulja i meda pa reče sam sebi:
„Prodat ću sadržaj ovog ćupa i novcem kupiti deset koza,
koje će svakih pet mjeseci dati mlado.

Jarići će s vremenom imati svoje mlade
pa neće proći puno vremena i imat ću veliko stado.“

Nastavio je s ovom računicom i shvatio
da će na taj način za dvije godine
imati više od četiri stotine koza.

„Nakon toga kupit ću“ reče on, „stotinu crnih goveda,
bika ili kravu; nakon toga ću kupiti zemlju
i unajmiti radnike da ju oru i obrade.

Za pet godina sigurno ću prikupiti veliko bogatstvo
od prodaje mlijeka koje će dati krave,
kao i od usjeva s moje zemlje.

Moj će sljedeći posao biti gradnja veličanstvene kuće.
Zaposliti ću velik broj slugu, muških i ženskih,

a kada moje kućanstvo bude završeno,
oženit ću se s najljepšom ženom koju uspijem pronaći.
Ona će s vremenom postati majka
i dati mi nasljednika za moje imanje.
Kako bude rastao, dobit će najbolje učitelje.
Ako bude u obrazovanju napredovao,
bit ću i više nego dovoljno nagrađen za svu muku i trošak;
ali ako me on razočara, štap koji držim u ruci će mu suditi.“
Kad je to rekao,
naglo podigne ruku u kojoj je držao štap prema ćupu
i razbije ga, a sadržaj se prolije na njegovu glavu i lice.
„Vidiš dakle“ zaključila žena, „ova priča pokazuje
kako je loše govoriti o nečemu,
čiji nam je sretan ili nesretan ishod nepoznat.“
Vjerski čovjek prizna da ga je žena s pravom prekorila.
Konačno je njegova žena rodila lijepog dječaka.
Nakon nekoliko dana, kada je došlo vrijeme

da žena prođe obrede nakon poroda,
kako joj nalaže njezina vjera, rekla je mužu:
„Ostani s djetetom dok odem u kupke,
a nakon toga ću se vratiti.“
I tako je ostavila muža i dječaka i otišla u kupke.
Kad je otišla iz kuće, došao je kraljev glasnik s porukom
da kralj zahtijeva da vjerski čovjek dođe na sud.
Nije mogao naći nikoga da mu pričuva sina,
osim pitome lasice koju je uhvatio kada je bila jako mlada.
On ju je odgojio, volio kao da je njegovo vlastito dijete.
I tako je otac ostavio lasicu sa svojim sinom,
zatvorio kućna vrata i pošao za glasnikom.
Ubrzo potom iz rupe u sobi izađe zmija i približi se djetetu.
Čim je lasica ugledala zmiyu skočila je na nju,
ubila ju i rastrgala na komadiće.
Na njušci su joj ostali tragovi krvi.
Kada se vjerski čovjek vratio,

lasica mu je prišla čim je otvorio vrata,

kao da mu želi ispričati što je učinila.

No kada je otac ugledao tragove krvi na lasici,

ne slušajući ni na čas glas razuma,

zaključio je da je lasica ubila dijete.

Nije ni pokušao provjeriti stanje stvari,

udario ju je štapom po glavi i ubio.

Tada je prišao djetetu i našao ga živog i neozlijeđenog,

a kraj njega je ležala zmija rastrgana u komadiće.

Nakon tog si je otkrića gorko predbacivao

što je tako nepromišljeno reagirao

i udarajući se po čelu rekao je:

„Daj Bože da nisam nikada postao otac ovom djetetu,

jer bih tako izbjegao zločin koji sam počinio!“

U tom se trenu vratila njegova žena

i kada je vidjela u kakvom je stanju upita ga što se dogodilo.

On joj ispriča cijelu istinu.

Preuzeo je svu svoju krivnju zbog toga
kako joj se odužio za njezine usluge.
Evo to su, odvrati njegova žena, rezultati naglosti.

Putnik i zlatar

Ispričaj mi, reče kralj Dabšelim Bidpaiju,

bajku o muškarcu koji dijeli svoje usluge

nedostojnim osobama,

a ipak se nada da će mu uzvratiti dobrim djelima.

Pravo je, reče filozof, da kraljevi, ali i drugi ljudi,

odaberu dobre ljude kojima će činiti dobro

i za koje se nadaju da će to prihvatiti sa zahvalnošću.

Ne treba rasipati svoju velikodušnost na rodbinu i prijatelje.

Tako će odlike koje kralj nekome udijeli

postati čast onome koji ih prima,

a plemenit, ali i skromniji tražitelj usluga

treba biti zahvalan za pažnju svojeg vladara.

Ponašanje kralja u ostvarivanju zahtjeva onih koji mu se dive

i traže nagradu, slični praksi pažljivog liječnika.

Liječnik neće stati na tome da liječi samo simptome,

već bolesniku mjeri bilo i prepisuje mu najbolji lijek.

Ako razborit čovjek pronađe među ljudima niskog podrijetla
one koji su pošteni i osjećaju zahvalnost,

ili čak među nerazumnim životinjama,

pokušat će dobrotom pridobiti njihovo zanimanje.

Ako jednog dana bude trebao njihove usluge,

oni će mu pomoći.

Tako ponekad vidimo da pošten čovjek

mora, zbog nepovjerenja u svoje bližnje,

s predostrožnošću se ponašati prema onima

s kojima se druži.

Nije pametno prezirati ni čovjeka niti životinju,

bila mala ili velika, a da se ne ispita njihova svrha.

To je načelo koje često spominju stari mudraci

i sadržano je u sljedećoj bajci.

Sveučilište u Peloponezu, Grčka

Neki su ljudi iskopali rupu u koju su upali zlatar, zmija, majmun i tigar.

Naišao je putnik, nagnuo se nad rupu
i ugledao čovjeka i njegove drugove, pa reče sam sebi:
„Najveća korist za mene u budućnosti je
da spasim muškarca od neprijatelja s kojima je okružen.“

Uzeo je konopac i spustio ga u jamu,
a majmun se, zbog svoje spretnosti i okretnosti,
prvi za njega uhvati i popne.

Kada je ponovo spustio konopac,

oko njega se ovila zmija i izašla.

Treći se put za njega uhvatio tigar

i on ga je izvukao van.

Tri životinje su mu zahvalile što im je pomogao da se spase

i zamole ga da ne spasi zlatara.

Dodali su, kako ljudi općenito, a posebno on,

nisu sposobni biti zahvalni.

Majmun mu reče: „Živim blizu grada po imenu Nawadarkht“,

tigar reče: „Živim u šumi blizu tog grada,

a zmija doda: „Živim u zidinama grada,

pa ako ikada zatrebaš naše usluge,

pozovi nas i doći ćemo i odužiti ti se.“

No putnik se nije obazirao na njihove riječi

o nezahvalnosti muškarca

već je ponovno spustio konopac i izvukao zlatara.

On mu se zahvalio i rekao:

„Ako ikada dođeš u Nawadarkht, upitaj za moju kuću.
Ja sam zlatar i bit će mi drago ako ti mogu ikako pomoći.“
I tada se zlatar vratio u grad,
a putnik je nastavio svoje putovanje.
Nakon nekog vremena putnik se zadesio u Nawadarkhtu
i dok je šetao sreo je majmuna
koji ga je pozdravio i poljubio mu noge.
Majmun ga je zamolio da sjedne i pričekaj dok se ne vrati.
Ubrzo se vratio i donio odabrano voće za putnika.
Kad se najeo do sita, putnik nastavi svoje putovanje.
Kada se približio gradskim vratima priđe mu tigar,
stade ispred njega u pokornoj pozi te reče:
„Pričekaj malo, brzo ću se vratiti.
Tigar je ušao u grad, ubio kraljevu kćer,
strgnuo joj nakit i donio ga putniku.
Tada putnik pomisli:
„Ove su me životinje velikodušno nagradile,

pa me baš zanima što će učiniti zlatar.

Ako je siromašan i ne može pokazati svoju zahvalnost,
mogao bi bar prodati ovaj nakit po pravoj vrijednosti. „

I tako je otišao zlataru,

koji ga je pozdravio čim ga je ugledao.

Kada je primijetio nakit, odmah je prepoznao
da je to nakit koji je izradio za kraljevu kćer.

Rekao je putniku da u kući nema hrane,

pa ga je zamolio da malo pričeka dok ju ne nabavi.

Izašao je govoreći si: „Ovo je prilika koju ne mogu propustiti,
otići ću kralju i obavijestiti ga o svojem otkriću.

On će me sigurno nagraditi za moju **revnost.**“

Otišao je do kraljeve palače i najavio se porukom:

„Osoba koja je ubila kćer vašeg veličanstva

i ukrala njezin nakit je trenutno u mojoj kući.“

Kralj je zatražio da se putnik dovede pred njega

i čim je vidio dragulje,

odmah je naredio da ga stave na muke.

Nakon toga provest će ga kroz grad i na kraju ubiti.

Putnik je počeo plakati i glasno vikati:

„Da sam poslušao savjet životinja

o nezahvalnosti ovog čovjeka,

izbjegao bih ovu zlu sudbinu.“

Ponavljao je te riječi više puta, pa ga je čula zmija

koja je izašla iz rupe i prepoznala svojeg dobročinitelja.

Tako ju je pogodila situacija u kojoj se našao

da se odmah domislila kako će mu pomoći i osloboditi ga.

Otišla je i ugrizla kraljeva sina.

Kralj je tada pozvao mudrace iz cijelog kraljevstva

koji su pokušavali izliječiti ugriz, ali uzalud.

A zmija je imala sestru koja je bila duh,

pa je otišla do nje

i obavijestila ju o nesreći koja ga je zadesila.

Sestra se sažalila i otišla do kraljeva sina te mu rekla

da će ozdraviti jedino ako čovjek koji je nepravedno kažnjen nad njim izgovori magične riječi.

Nakon toga je zmija otišla u zatvor i prigovorila putniku što nije poslušao njezin savjet o zlataru, a onda mu je dala lišće.

Objasnila mu je da je to protuotrov za ugriz.

Rekla mu je da mladom princu da napitak od lišća koji će ga izliječiti.

A ako ga kralj upita o njegovom prilikama, mora sve o sebi iskreno ispričati

i uz nebesku naklonost to će biti njegov spas.

Kraljev sin je rekao ocu da je čuo nečiji glas koji mu je rekao da neće ozdraviti ako čovjek koji je bio nepravedno zatvoren

ne izgovori čarobne riječi nad ugrizom zmije.

Tada kralj zapovijedi da mu dovedu putnika

i zatraži da izgovori čarobne riječi nad njegovim sinom.

Putnik odgovori: „Čarobne riječi mu neće pomoći
ako ne popije uvarak od ovog lišća
i uz nebesku pomoć ozdravit će.“

Tada je pripremio napitak i dijete je ozdravilo
na veliku sreću i zadovoljstvo svojeg oca.

Kralj je poželio da mu putnik ispriča nešto o sebi
i on mu je kazao svoju priču.

Tada mu je kralj zahvalio i bogato ga nagradio
te zapovjedio da se umjesto putnika pogubi zlatar.

Kazna je izvršena kao pravedan postupak
za njegovo lažno svjedočenje
i tome kako je uzvratio na dobročinstvo.

I tako su zlatareva nezahvalnost prema putniku,
i s druge strane zahvalnost životinja prema dobročinitelju
pomogle putniku da izbjegne opasnosti koje su mu prijetile.

Razborit čovjek će o tome razmisliti

i iz ovog primjera naučiti kako oprezno i sa zanimanjem

odabrati za dobročinstvo one koji su pošteni i časni,
bez obzira na to iz kojeg su staleže ili na koji način žive.

Kalif, pastir i sreća

Jednom davno živio je kalif koji je otišao u lov. Na nesreću, njegov se konj prestrašio i počeo divlje trčati. Konj je jurio tako brzo da je nestao iz vida dvorjanima koji su ga pokušali dostići.

Pred vladarom i njegovim konjem se pojavio duboki klanac i kalif pomisli da će nastradati.

U zadnjem trenu, skroman pastir koji je bio u blizini uspio je uhvatiti konja na samom rubu ponora i tako je spriječio njihov pad.

Kalif je bio jako zahvalan pastiru što je riskirao svoj život da ga spasi.

Odlučio ga je nagraditi za hrabro i velikodušno djelo.

I zato se zakleo pastiru da će ga iz zahvalnosti usrećiti i dati mu sve što god poželi.

Sljedećeg jutra pastir je hrabro došao u kalifovu palaču i on ga je odmah radosno primio.

Pastir je objasnio kalifu da ima pedeset koza

i da bi im želio udvostručiti broj.

Na taj je zahtjev kalif smjesta odgovorio:

„Malo tražiš za spas mojeg života.

Da budem siguran da ćeš biti sretan,

dat ću ti pedeset koza, ali i kuću sa zelenim pašnjacima.“

Govorio je da se osjeća kao najsretniji čovjek na svijetu ,

i da je sigurno dosegnuo sreću.

Vladar mu je dao i više no što je želio

te napokon ima vlastitu kuću i livade.

Pastir je istog dana otišao živjeti u svoj novi dom.

Uskoro je sreo susjeda koji mu je pokazao svoju farmu

s prekrasnom kućom, više od dvije stotine koza

te plodnom zemljom.

Pastir se pred večer vratio kući i otišao u krevet,

no nije mogao zaspati.

Cijelu je noć razmišljao o susjedovom imanju

pa reče sam sebi: „Kakva sam je budala!

Trebao sam kalifa tražiti dvije stotine koza!
Da sam to učinio, bio bih bogat kao moj susjed.“
S tim je mislima probdio cijelu noć.
U zoru je pastir otišao do kalifa koji ga je odmah primio.
Pastir je ispričao svoje brige kalifu koji ga je poslušao
i smijući se rekao da će mu rado uslišati nove želje
kako bi ispunio što je obećao.
„Tako mi dlaka u bradi, dat ću ti što tražiš, pastiru,
ispunit ću svoje obećanje da te usrećim.“
Pastir se kući vraćao skačući od sreće.
No kada je legao u krevet, počne razmišljati:
„Kakva sam opet budala bio!
Mogao sam ga tražiti tri stotine koza
i sigurno bi mi ih sa zadovoljstvom dao.“
Nakon nekoliko nespavanih noći,
pastir je napokon sakupio hrabrost
i odlučio ponovno otići kalifu.

„Veličanstvo“ rekao je, „došao sam vam reći da ne mogu biti sretan te da bi to postigao trebam imati više zemlje i više koza.“

Vladar je ponovno ispunio svoje obećanje jer se na to zakleo svojom bradom.

Putem kući pastir je skakao uvis od sreće govoreći si kako je uistinu sretan čovjek.

FUNDEA, Španjolska

No, nekoliko dana kasnije naš pastir

počeo je osjećati nezadovoljstvo.

Mislio je da mjesto gdje bi mogao biti sretan nije selo,

puno prljavštine i prašine, već dvor pun raskoši.

I tako je bez odlaganja pastir ponovno otišao kalifu,

koji mu je odmah dodijelio krasnu kuću.

No ipak, nakon nekoliko dana pastir je opet bio nesretan.

Iz krasne kuće prešao je u palaču,

a od nekoliko mula dobio je staje pune čistokrvnih konja.

Mirni razgovori sa susjedima pretvorili su se u zabave.

Piće nije prestajalo teći,

a skupocjene poslastice su se služile bez prestanka.

Kalifu je već postalo neugodno zbog zahtjeva,

ali obećao je pastiru da će ga učiniti sretnim

i zakleo se svojom bradom.

I dalje mu je davao sve što je ovaj zatražio.

Ipak, nezadovoljstvo je sve više ispunjavalo pastira

i po tko zna koji put on je zamolio kalifa da ga primi.

„Vaše veličanstvo, dobro znate da sam vam spasio život
i kao znak zahvalnosti zakleli ste se dlakama svoje brade
da ćete mi dati sve što poželim da me usrećite.“

„To je istina, pastiru i to sam činio,
ali mislim da nije moja krivnja
ako nisi uspio postati sretan.“

„Budući da se slažemo oko vašeg obećanja,
molim vas da na neko vrijeme budem kalif.“

Pastir nije ni završio, a kalif je odmah pozvao svojeg brijača.

Zamolio ga je da mu obrije bradu.

Kada je bio obrijan, kalif je rekao pastiru:

„Vidiš, pastiru, da više nemam bradu

i više ne trebam ispunjavati ono

na što sam se zakleo na dlake svoje brade.

Sada nema razloga da ne budeš ono što si uvijek bio.

Došao si kao pastir i tako ćeš otići.“

Kalif tada zapovijedi slugama

da oduzmu pastiru sve što mu je dao.

I tako je pastir nastavio živjeti sa svojih pedeset koza

i siromašan kakvog ga je kalif sreo.

Urednica

Frida Bišćan

Jezična i grafička prilagodba po principu građe lagane za čitanje

Željka Butorac, prof. logoped

Prijevod s engleskog

Jasenka Zajec

Dizajn naslovnice

Marta Matijević

Izdanje

1. internetsko izdanje

Datum objavljivanja

22. lipnja 2021.

Ilustracije su nastale na radionicama u sklopu projekta TRACE.

Ovaj projekt je ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije.

Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

